

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.513/2021/4. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. ... jogtanácsos által képviselt felperes neve (cím) felperesnek a dr. Kovács Lóránd ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen sajtóhelyreigazítás közzététele iránt indított perben a Miskolci Törvényszék 13.P.21.186/2021/7. számú ítélete ellen az alperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a ...Zrt.-t (...), hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48 000 (negyvennyolcezer) forint állam által előlegezett illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Dátum napján az alperes a www.....hu. internetes honlapon „cikk címe” címmel szerző feltüntetése nélkül tett közzé írást a felperesnél 2021. ...-án megtartott rendkívüli önkormányzati közgyűlésről. A cikk első alcíme „első alcím” volt, az ezt követő bekezdés rögzítette „cikk szövege.”.

[2] A felperesnél az önkormányzati lakások bérleti díja 2024-ig lakástípustól függően átlagosan 20 és 57% közötti mértékben fog emelkedni 2020 évhez képest a 22/2020. (IX. 1.) önkormányzati rendelet alapján.

[3] A felperes sajtóhelyreigazítási kérelmet küldött az alperes részére postai úton, megjelölve a sérelmezett közleményt, a valótlan tényállításokat és a valós tényeket is, mely kérelmét az alperes 2021. szeptember 15. napján kézhez vette, azonban helyreigazítást nem tett közzé.

[4] A felperes keresetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (1) bekezdése alapján kérte az alperest kötelezni a sajtószabadságról és médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. §-a szerint meghatározott tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére. Jogi érvelése szerint a sajtószerv a Legfelsőbb Bíróság PK.14. számú kollégiumi állásfoglalása I. pontja, illetőleg a BH2000. 297, BH2000. 241. szám alatt közzé tett eseti döntésekben kifejtettek szerint nem csak akkor tartozik felelősséggel a közleményben megjelenő tények valótlanúsága miatt, ha azokat saját álláspontjaként közli, hanem akkor is, ha másoktól szerzett értesülésekre hivatkozik.

[5] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a közlés érintette a közgyűlés, nem a felperes, ezért érdekeltség hiányában az eljárást a felperes nem indíthatta volna meg. Jogi érvelése szerint a sérelmezett cikk nem tartalmaz valótlan tényállítást, a felperesi közgyűlés által hozott rendelettel szemben megfogalmazott kritikáról tudósít. Magyarország Alaptörvényének felhívása mellett, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú, 36/1994. (VI. 24.) AB számú, 34/2017. (XII. 11.) AB számú, 7/2014. (III. 7.) AB számú, 3466/2020. (XII. 22.) AB számú, illetve 3217/2020. (VI. 19.) AB számú határozataira utalva kifejtette, hogy a sérelmezett közlés nem tényállításnak, hanem véleménynek, értékítéletnek tekintendő, melynek türése a felperes köteles. Utalt arra, hogy a közéleti szereplők kijelentéseit közvetítő sajtónak a valótlan tényállításokért fennálló felelőssége más mérce szerint ítélendő meg ahhoz képest, amikor a szerkesztők és újságírók saját elképzeléseik és előzetes döntéseik mentén határozzák meg a médiatartalmat, hiszen ebben az esetben a sajtó működésének fókuszában a társadalmi tanácskozásban részt vevő szereplők megnyilvánulásának becsatornázása áll. Az alperes az EP képviselő által tett kijelentést ismertette csupán, amihez egy magyarázó gondolatot fűzött, a cikk központi eleme közéleti szereplő által elmondott állítás idézése volt. A sajtótájékoztatón elhangzottakról tényszerűen tájékoztatott, az idézett mondathoz tett megjegyzés nem minősítette azt. A cikk tartalmát teljes egészében kell értékelni, és az abban megfogalmazottak kapcsán figyelembe kell venni annak politikai vitába való beágyazottságát is. Nem vitatta, hogy a cikkben nem szerepelt az indítványozó cáfolata, azonban erre más fórumokon lehetősége lett volna.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül a www....hu internetes honlapon helyreigazítással érintett „cikk címe” címmel közzé tett írással azonos módon és időben azon helyreigazító közvélemény közzétételére, hogy „helyreigazító közlemény szövege”. Kötelezte az alperes kiadóját, hogy fizessen meg a felperesnek 30 000 forint perköltséget, valamint az államnak 36 000 forint állam által előlegezett illetéket.

[7] Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a sajtócikk egyértelmű érintette a felperes, hiszen az az önkormányzati képviselő-testület ülésén elhangzottakról tudósít. A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat jogi személy; az önkormányzati feladatok ellátását a 41. § (2) bekezdése szerint a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselő-testület magában nem önállóan jogképes szervezeti egysége az önkormányzatnak, ezért felperes rendelkezik aktív perbeli legitimációval. A BDT2020. 4129 szám alatt közzétett határozatra utalva megállapította, hogy sérelmezett cikk „első alcím” alcíme, illetve a képviselők nevében eljáró neve-től származó azon kijelentés, hogy „kijelentés szövege” egyértelműen tényállítás. Az önkormányzati képviselő nem azt állította, hogy a lakbérrendelet módosítása rossz vagy alkalmatlan a cél megvalósítására, hanem valótlan adatot közölt úgy, hogy nyilvánvalóan módja volt tényállítása valóságtartalmát ellenőrizni. Kifejtette, hogy ugyan az alperes az Smtv. alapján tudósíthat közéleti eseményekről, idézheti önkormányzati képviselők felszólalását, azonban jelen esetben a valótlan adatot tartalmazó felszólalást kritika megfogalmazása vagy a felperes álláspontjának ismertetése, esetleg az önkormányzati rendelet idézése nélkül tette közzé, mely tevékenysége alkalmas volt az olvasók megtévesztésére. A PK. 14. számú állásfoglalás első pontja szerint az olyan sajtóközlemény valóságát is általában a sajtószerv köteles bizonyítani, mely híven közli más személy tényállítását vagy átveszi más szerv közleményét; melynek megfelelően a sajtójogi felelősség nem kerülhető meg akként, hogy a valótlan tényállítás közlésre mások vélekedésére hivatkozva történik. Az alperes a perben meg sem kísérelte

bizonyítani a cikk kifogásolt állításának a valóságtartalmát, ugyanakkor felperes az önkormányzati rendelet csatolása mellett kimunkálta a lakbéremelés mértékét is, melyet az alperes nem vitatott, ezért az abban foglaltakat a bíróság valós tényként fogadta el.

[8] Megalapozatlannak találta az alperesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § (1) bekezdésére hivatkozását is, mivel jelen per tárgya nem személyiségi jogi per.

[9] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását kérte, a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c)-d) pontjaira alapította. Megsértett anyagi jogszabályi rendelkezésként az Smtv. 12. § (1) bekezdését állította, arra hivatkozva, hogy a cikk valótlan tényállítást nem tartalmaz. Jogi érvelése szerint az alperes, mint a közéleti szereplők kijelentéseit közvetítő sajtó felelőssége e kijelentésekért korlátozott. Kérte figyelembe venni az ellenkérelmében foglalt részletes érvelést, kiemelve, hogy önmagában az, miszerint a valóságnak megfelelő módon tájékoztatta olvasóit egy politikai szereplő által megfogalmazott kritikáról, mentesíti a felelősség alól az idézett Alkotmánybírósági gyakorlat alapján abban az esetben is, ha a kritika túlzó, és a túlzás esetleg ténybeli kérdést is érint. Közéleti szereplők politikai tevékenységére vonatkozó közlés esetén vélelmezendő annak vélemény jellege, ugyanakkor az egyes részletek tényszerű cáfolatára a kritikával illetett közéleti szereplőnek széleskörű lehetősége van.

[10] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségében való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezés nem tartalmazza a Pp. 371. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően az ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezését, illetőleg a 371. § (1) bekezdés b) pontja szerinti határozott kérelmet. Érdemben előadta, hogy a fellebbezés konkrétumot, érdemi érvelést nem tartalmaz. A helyreigazítással érintett cikk ténylegesen tényállítást rögzít, a valótlan adat közzétételével megtéveszthette az olvasókat. Rögzítette, hogy a cikkel ellentétben a közlés nem a megyei közgyűlésen, hanem a Megyei Jogú Város képviselő-testületének ülésén hangzott el.

[11] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt megalapozatlannak találta.

[12] A fellebbezés megfelel a Pp. 371. § (1) bekezdés a) pontjának: rögzíti a fellebbezéssel támadott határozat számát, és azt is, hogy az elsőfokú ítéletet az alperes milyen szempontból tartja sérelmesnek; abból az is kitűnik, hogy az elsőfokú ítélet teljes megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását kéri, ezzel egyértelműen kijelöli azon jogvédelmet, amelyet a másodfokú bíróságtól kér. A fellebbezés alkalmazni kért felülbírálati jogkörként tartalmazza a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontját; előbbi értelmében a fellebbezés az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem sérelmezi, csupán abból az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés levonását, megállapított tények máskénti minősítését kéri. Megjegyzi az ítéltábla, habár a fellebbezés a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontjain is alapul, a bíróság szabad belátásának elvén alapuló döntést az elsőfokú ítélet nem tartalmaz. A fellebbezés visszaul az alperes elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett álláspontjára, ugyanakkor azt összefoglalva is rögzíti, ezért az érdemben elbírálható volt.

[13] Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta és abból helytálló jogi következtetésekre jutott, indokaival az ítéltábla is egyetértett, a fellebbezésre tekintettel rögzíti a következőket:

[14] A véleménynyilvánítás és tényállítás elhatárolása az ügynevezett bizonyíthatósági teszt alkalmazásával történik: amennyiben egy állítás valóságtartalma igazolható, akkor tényállításról van szó, míg az értékítéletek sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható (Kúria Pfv.IV.21.678/2018/7.). A joggyakorlat ismeri ugyan az értékítélettel terhelt tényállítást, mint a vélemény egy speciális formáját, mely megítélésében legtöbb esetben a vélemény jogi sorsát osztja, azonban az elsőfokú bíróság ennek figyelembevételével is helytállóan állapította meg, hogy a felperes keresetében sérelmezett közlés annak tartalma szerint tényállítás.

[15] A PK. 12. állásfoglalás II. pontjának megfelelően a sajtóközleményt a maga egészében vizsgálva megállapítható, hogy az nem ügynevezett véleménycikk, abban az alperes megyei hírportál a 2021. ... napján megtartott rendkívüli közgyűlésről tudósított. Habár a tudósítás szöveges részében valóban képviselők nevében eljáró neve képviselőt idézte, azonban a bevezető szöveget követően figyelemfelkeltő jelleggel, kivastagítva, nagyobb betűmérettel kiemelve „első alcím” fejezetcímet alkalmazott, amely nem idézett, a bizonyíthatósági teszt szerinti tényközlés. A fenti címet követően az alperes a cikk szöveges részében rögzítette, hogy a lakások bérletéről szóló önkormányzati rendelet megkapta a szükséges többséget; az átlag olvasó számára a cím és az azt követő mondat egymásutánisága azt jelenti, hogy a lakások bérletéről szóló önkormányzati rendelet a címben említett első alcím szövegrészt tartalmazza. Az alperes csak ezt követően utalt Képviselők nevében eljáró neve képviselő felszólalására, melyben csupán ismételte az előző tényállítást az „tényállítás szövege” szövegrésszel.

[16] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy az alperes a PK. 14. számú állásfoglalás I. pontjában foglalt bizonyítási kötelezettségének e tényállítás vonatkozásában a perben nem tett eleget, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. A felperes ugyanakkor a tényállítás valótlanágát a hivatkozott önkormányzati rendelet csatolásával, illetőleg az annak alapján készített összehasonlító táblázattal megfelelően igazolta; azt az alperes sem tette vitássá, a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján azt az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el valónak.

[17] Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra is a PK. 14. számú állásfoglalás I. pontjának felhívásával, hogy az olyan sajtóközlemény valóságát is általában a sajtószerv köteles bizonyítani, mely híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét. Az alperes helytállóan utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság újabb gyakorlata politikai közszereplők közötti vita esetében újabb alkotmányossági szempontok figyelembevételét is indokolja, mely szempontokat egyebek mellett a 7/2014. (III. 7.) és 34/2017. (XII. 11.) AB határozatban kifejtettek rögzítenek; azonban az utóbbi alkotmánybíróági határozat kifejezetten a sajtótájékoztatóról történő tájékoztatás vonatkozásában állít külön mérlegelési szempontokat. Jelen esetben ugyanakkor az alperes nem közéleti szereplő sajtótájékoztatójáról tudósított, hanem a rendkívüli közgyűlésről adott összefoglalót, melyen feltételezhetően nem csupán adott közéleti szereplő, hanem más képviselők is hozzászóltak a vitához, az alperes ennek ellenére csupán egy felszólalást idézett. A tudósítás jellege így eltér a sajtótájékoztatóról történt tudósítástól, mivel abban az esetben jellemzően kizárólag a sajtótájékoztatót tartó közéleti szereplő véleménye jelenik meg. A

sajtótájékoztató vonatkozásában kimunkált mérlegelési szempontok ekként nem alkalmazhatóak változtatás nélkül a közgyűlésről történt tudósításra.

[18] Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy a 34/2017. (XII. 11.) AB határozat megkívánja, hogy a médiatartalom-szolgáltató helyet biztosítson az érintett személy cáfolatának, vagy felkínálja a válaszadás lehetőségét. Az alperes maga sem hivatkozott arra, hogy ennek megfelelően járt volna el, önmagában az, hogy a felperes más fórumokon, részben más közönséghez eljutó módon közölhette saját álláspontját nem tekinthető az alkotmánybíróági határozatban írtak teljesítésének.

[19] Az alperes által hivatkozott 7/2014. (III. 7.) AB határozat kitér arra is, hogy a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt [49], a véleményszabadság gyakorlásának határai különbözőek annak megfelelően, hogy tényállításról vagy véleményről van szó, és habár figyelemmel kell lenni arra, hogy a közéleti viták minél szabadabban folyhassanak, a sajtószabadság nem terjed ki valótlanosság közzétételére, hiszen a sajtósszerv feladata a hírek ellenőrzése [42]. A sajtósszerv maga dönti el, hogy közzéteszi-e más személy nyilatkozatát, ha igen milyen módon, amennyiben a közzététel mellett dönt, a PK 14. számú állásfoglalásra is figyelemmel a közlésért felelősséggel tartozik.

[20] Az alperes helytállóan utalt arra, hogy a sajtócikk tartalmának értékelése során figyelembe kell venni annak politikai vitába való beágyazottságát is [3217/2020. (VI. 19.) AB határozat], azonban a perbeli cikk a fent már kifejtettek szerint nem csupán a politikai vitában részt vevő képviselők nevében eljáró neve nyilatkozataként rögzítette a címben szereplő szövegrészt, hanem azt tényként feltüntetve a cikk alcímei között, mint a rendkívüli közgyűlés döntése alapján megállapítható tény tartalmazta. Az alperes nem csupán egy politikai közszereplő által megfogalmazott közgyűlésen elhangzott kritikát vett át annak minősítése nélkül, hanem a cikk szerkesztésével, az alcím kiemelésével, illetőleg a teljes szerződés tartalmával azt valóságos, általa sem vitatott tényként közvetítette az olvasók számára. Az alperes e hivatkozásai ezért nem vezethettek az elsőfokú ítélet megváltoztatásához, még az általa hivatkozott, valóban részben változó kúriai gyakorlat alapján sem.

[21] Az ítéltábla egyetértett továbbá az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával tekintetben is, hogy a közéleti szereplők vonatkozásában Ptk. 2:44. § (1) bekezdésében rögzített kötelezettség kizárólag a személyiségi jogvédelem körében értelmezendő, annak megítélése, hogy a felperes önkormányzati rendeletében meghatározott lakbéremelés milyen mértékű, nem vonható személyiségi jogsértés körébe. A közszereplő ugyan köteles a kritika, bírálat tűrésére, ez nem jelenti azt, hogy a nyilvánvalóan valótlan tényállításokkal szemben ne vehetné igénybe a sajtóhelyreigazítást.

[22] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[23] Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, a Pp. 499. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperes másodfokú eljárással felmerült költséget, illetve a le nem rótt fellebbezési illetéket az alperes kiadója köteles megtéríteni. Az ítéltábla a felperes

perkölttségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2021. december 16.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s.k. bíró